
brasnyó istván versei

NAPRAFORGÓK

A szalmabálák közt szél
támad estefelé,
mely a madarak röptét
már rövidre fogja.
Messziről kiáltozás hallatszik,
de az üres tarlókon
nincs senki —
a napraforgók bezárult virágai
aranyló szirmaikkal lassan
a sötétség felé fordulnak.

HŐSÉG

A kerítés árnyékában megnyírt birkák
lihegnek
és a légydongásban minden elalszik,
az utakon egyszerre felporzik a délibáb;
és a szobában,
a naptól elfedett ablakok mögött
a tükör hideg lapja,
mely előtt a nagylány fésülködik,
megkettőzi a vázába állított
liliomok illatát.

LÁMPAGYÚJTÁSKOR

A szikrázó sötétben gyufafejek lobbannak,
s az üveg alatt hirtelen
felnövő láng
befutja az asszony arcát, —

az üres ablaktáblák
beleolvadnak a közeli éjszakába,
melynek függőnye kívülről
elsötétíti a házat,
és az ajtó előtt a küszöbön
elhallgatnak a neszező kutyák.

A HALOTT TÖLTÉNY

Emlékeztetőül
a nagy háborúra
nádtetős házakban
az ablakpárkányon
öregasszonyok varrodobozában
zölden a rozsdától
egy fegyvertöltény lapul,
melynek puskája
elkallódott a csatatereken,
akárcsak az,
aki még mit sem sejtve
az utolsó éjszakán
lekapcsolta deréksziját
és a nyirkos sarokba dobta,
koszorúval övezett
esküvői képe alá.

HÁZ

Az ablakon keresztül olykor
belátni a házba,
amikor a szél
hosszúra nyújtja a függőnyt,
látni a terített asztalt
a hófehér tányérokkal,
a poharakban
kiszedve áll a barackbefőtt,
és akkora a csönd,
mintha a sápadt falak
megrepedni készülnének,
mintha minden
egyetlen percig tartó
tünemény lenne.

OLYKOR TRAGÉDIÁK

Olykor tragédiák híre
tartóztatja fel
útján az embert;
leteszi terhét,
egy pillanatra megpihen —
körös-körül növények zöldje,
fák magasodnak,
felhők lengenek el,

ő pedig a pergő szárnyú
madarak
vonalrepülése alatt
ültében
két kezével kulcsolja át
a semmi előtt remegő térdét.

CSILLAGOK NYUGALMA

A sötétben
emberek állnak házuk
időn kívüli ajtajában,
a magas csillagokat
veszik szemügyre
a kazlak és a fák felett,
melyek alatt lassan
tovafordul a világ —
nyugalmukat mi sem
zavarja azután,
ha a minden este menetrendszerűen
átrepülő postagép fényjelei
elhálnak
az ég meredeken lezuhanó alján.

ÜRES HÁLO

Üres hálójával
ballag haza az orvhalász
szénakupacok, fűkupacok mellett,
rátaposva a friss fekete
vakondtúrásokra;
az üres mezőkön
magasra nőtt gyomok szárai közt
szürke madarak lapulnak
rejtett fészkeiken
fejüket pettyes
szárnyuk alá dugva —
és a falu felett messze
a malom halott vitorlájája
forog, forog át
a holdfényből és porból szőtt
éjszakákon.

A BOKROK

A lakatlan házon
bezárva a zöld zsalugáterok,
a mohalepte tetőn
keresztülbukik az árnyék,
s a mennyezeten
a tükör üres visszfénye
arrább és arrább csúszik
estefelé,

míg a vadrózsa bokrai alatt
csöndben lapulnak
az éjszaka felejthetetlen
zajai.

OKTOBER, ESTE

A holdfény vetette árnyak,
amint kiülnek a hideg fehér
falra,
valaki átmegy az udvaron,
léptei megcsörgetik
az avart,
érezni kesernyés
cigaretájá füstjét;
és a puszta földeken
nemsokára látni lehet
a halvány tüzeket,
amiket a szél alatt gyújtogat.

GYORSVONAT

A havas tetők felett
megáll a nap,
a távoli tornyon
az óra számlapja
belevész a levegőbe;
a fiú a megtett hosszú út
után
fagyos lábbal
sietősen kanyarodik fel
a szélárnyékban
a vasút töltésére,
és nemsokára
emlékei nélkül fog
továbbutazni
a táviródrótok között fennakadó
sötétségben.

TATÁR GYŰRŰ

Az Omszkaja Pravda
egy régi számának sarkába
csavarva,
melyet az idő
úgyszólván porrá őrölt,
sárgán csillan
a kapcsos tatár gyűrű;
emberek adják kézzől
kézre,
forgatják, mérlegelik,
hitetlenkedve csettintenek
nyelvükkel,

akárcsak az a néhány
szürke lovas katona,
amikor egy csipetnyi dohányért
még 18-ban, sűrű hóesésben,
ugyanígy adta nevetgélve
tovább
valakinek.

VAD TESTEK

Ketten állnak
a széles alkonyat előtt,
a messzeséget figyelik,
lábuknál apró virágok kéklenek;
üres gondolataikkal bűbelődnek,
nem gondolnak egymásra,
vad testek melegére —
a föld szúrós torzsain
árnyékuk egybemosódik:
ezerszer ment le így a nap,
míg a szélről megvadulva
láncát csörgette a jószág,
s a vörösre festett ajtó
széna sötét illatát
ontotta a homályból.

METSZŐ SZÉL

Hajnalban elvezetik
jászlától a lovat,
s ahogy kibújik
az ajtó szűk nyílásán,
idegenek kezére adják —
a gyerekek messziről nézik,
csüdjének hosszú pamacsait
figyelik;
és csak sokára hallani majd
kétségbeesett nyihogását,
amint vörös sörényét lobogtatja
a metsző szélben,
mintha csak ölnék.

EGYENES BESZÉD

Zord reggelek hidegétől
megpattan a vas,
lakatlan házakban
mindent beszó a nyirkosság,
fénymázás edények oldalán
felragyog éjszaka
a sarkcsillag,
ahol nincs titok, ahol

az egyenes beszéd
lassanként ráterelődik
a felidézhetetlenül
egyszerű dolgokra.

A FÖLDEKEN

Tágas szobákban
testek melege fészkel,
a délutáni nap
fénycsíkjait forgatja
a kék színű bútorokon
és a lámpaernyő lángoló
búráján;
kinn a földeken
elúszik a hosszú fehér ökörnyal
az ég éles kéksége alatt,
és fennakad az asszony árnyékán,
aki botladozva lépked
elmetszett száruk kotui közt.

A SZÉL HANGJA

A sötét házakban
megáll a huzat,
a csurgásban
edények kolompolása,
törött csigaházak recsegnek;
az ajtóban egy virág alszik —
sáros lábbal fut át
az utcán
varjúk káromlásától hajtva
a gyereksereg,
és a sövény megett hajladozó
ázott cserjéken
és a temető fekete keresztjein
vacogva törik meg
a szél hangja.

A TANÍTÓ

— R — r,
Rozi vár. —
Mire vár? —
A vonatra vár. —
hallgatja a tanító
birsalmafa pálcával
a kezében
a szélesre tárt ablak előtt;
senki sem tudja még,
hogy Ausztráliában fog
meghalni —

az országzászló talapzata
fénylik az esőben,
és a gyerekek ázott ruháinak
keserű szaga,
amit az őszi szobákban
szívtak magukba,
mindent betölt.

A HEGEDŰ

Valaki játszani szeretne
a megbarnult fájú
öreg hegedűn,
tenyerével letörli róla
a port, végigsimítja,
ujjai végigsiklanak a fa
lekopott peremén,
mely nagy utak tanúja;
a kék alkonyatban
úgy visszhangzik benne
a kopogtatás,
akár egy gyászbeszéd.

SZÉNA TEHENEKNEK

Amikor a melegben
patogni kezdenek a szöcskék,
a vadnövényekkel teli
keserű illatú és szúrós
szénát
kocsira rakják,
amint a harmat elperreg;
a lovak nehézkes árnya
a földön feketéllik
és a madarak visszaülnek
elhagyott fészkeikre.

LOVAK FEJE

A sötét házban
minden a helyén van,
a két idegen
megpróbál elaludni.
Az ablak előtt
árnyak suhognak,
mákszirom perreg
a langyos földre —
a lovak feje szimatol,
horkant,
míg a mozdulatlan éjszaka
megszüli szörnyeit.

A PÚPOS LÁNY

Mindenki elment —
üresek a szobák és az udvar,
a gyerekek nem vágják fel
többé
megvasalt cipősarkukkal
a ház földjét.
Most már késő van
kisimítani utánuk
a lehempergett ágyat,
felszedni a szalmaszálakat,
amiket a ruhájukon
behurcoltak. —
Késő van minderre,
látja a púpos, pártában maradt
lány,
míg kis lábasában a tűzön
ebédjét kavargatja.

SZITKOZÓDÁS

A téli hajnalban
világít a lélek —
gondolja a kisfiú,
míg a kék szárnyú madarakat
nézi, melyek
némán hintáznak a ködben.
A fázós tehenet itatni
vezetik,
az égen lánccsörtögés villan,
valaki előjön a homályból,
amikor a barmok
kihűlt almukban fészkelődnek,
és tenyerébe fújva
hangosan szitkozódik.

NYUGAT

A vasaló pattogva melegszik,
a zsúfolt konyhában
valakinek az emlékét
idézik,
ragyogva bukik le
a kertekben a nap
óriási korongja,
és hátul, az elszürkült
mezőkön
csenevész szárok közt
kaparász az esti szél,
s hideg porát
a küszöbök elé hordja.

SÓHAJTOZÁS

A zöld asztalterfő
kifakult sarkaival,
valamikori lakomák
sötétlő pecsétjével
és egy tintafolttal
a besötétített szobában
sóhajtasoktól lebben,
amikor valaki bekémelel
az ajtó függönye felett,
nézi a megfonnyadt alvó arcot,
majd zömök testét meghajtva kibotorkál,
megáll a forró napsütésben
a fehér fal előtt,
melyen fecskék árnyéka suhan,
és tövében elnyúlva sütkéreznek
a csupasz hasú kutyák.

A TRAKTOROS HALÁLA

Sok telet végigült
vicsorgó hidegben
a jeges vason —
28 évesen
csontvelőrák végzett vele.
Helye mégsem maradt
betöltetlen: azután
más hajtotta a gépet,
amit két évre rá
eladtak ócskavasnak.
De feketébb és simább földet,
mint az ott, Dreja alatt,
álmában sem láthat ember:
legyen hát jeltelen sírja
a végeleáthatatlan, haragoszöld
répatábla
s a búza, a búza,
amint mindhiába hajladozik
az alkonyati szélben.